Reflectie op de conceptnota voor nieuw regelgeving over hoe Vlaanderen zich tegen een volgende pandemie kan wapenen

Crisisbeheer

Bert Brugghemans

Commandant Brandweer Zone Antwerpen

Voorstelling

- Bert Brugghemans
- Commandant Brandweer Zone Antwerpen
- + 20 jaar expertise in incident- en crisisbeheer
- Co-auteur “Alles is onder controle” & “Help! Een crisis”
- Overheidsmanager van het jaar 2021

Crisisbeheer

Algemene reflectie

Top 10 Global Risks by Severity

Over the next 10 years

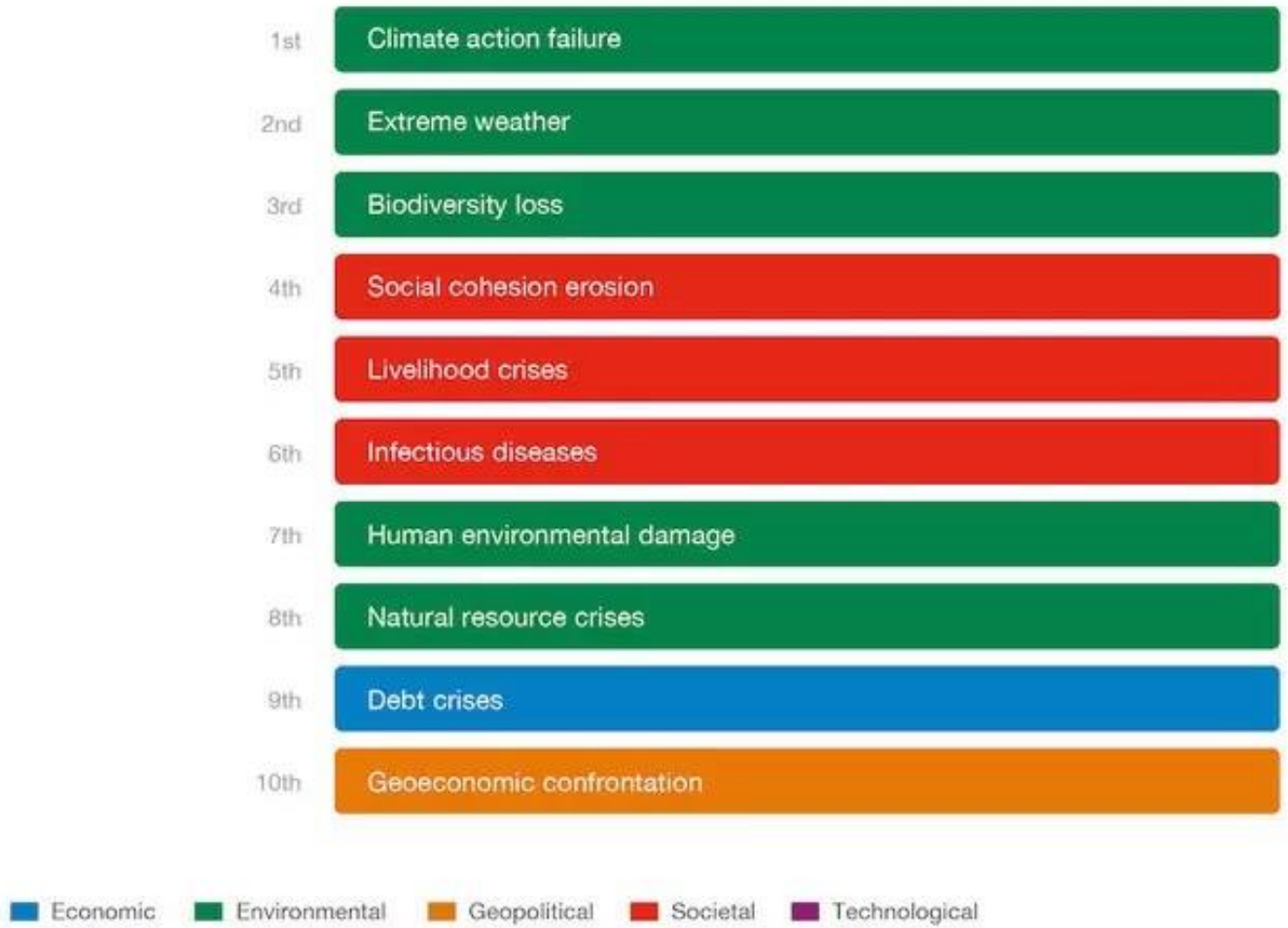

Source: World Economic Forum Global Risks Report 2022

https://www.weforum.org/reports//digestglobal-risks-report-2022

Top Short-Term Global Risks

Over the next 0-2 years

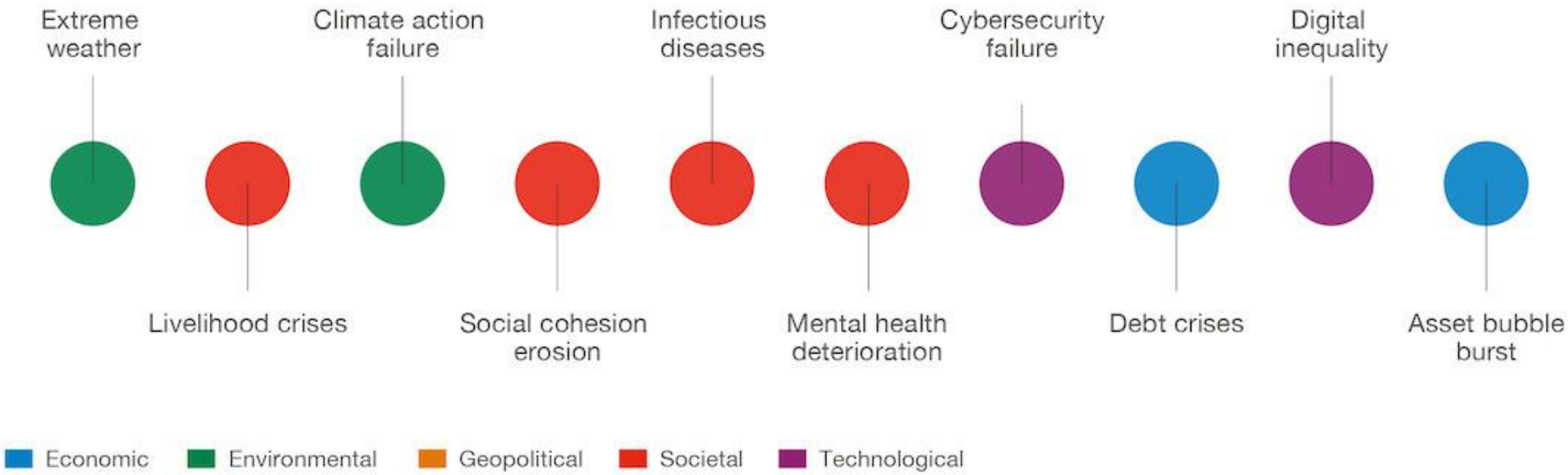

Source: World Economic Forum Global Risks Report 2022

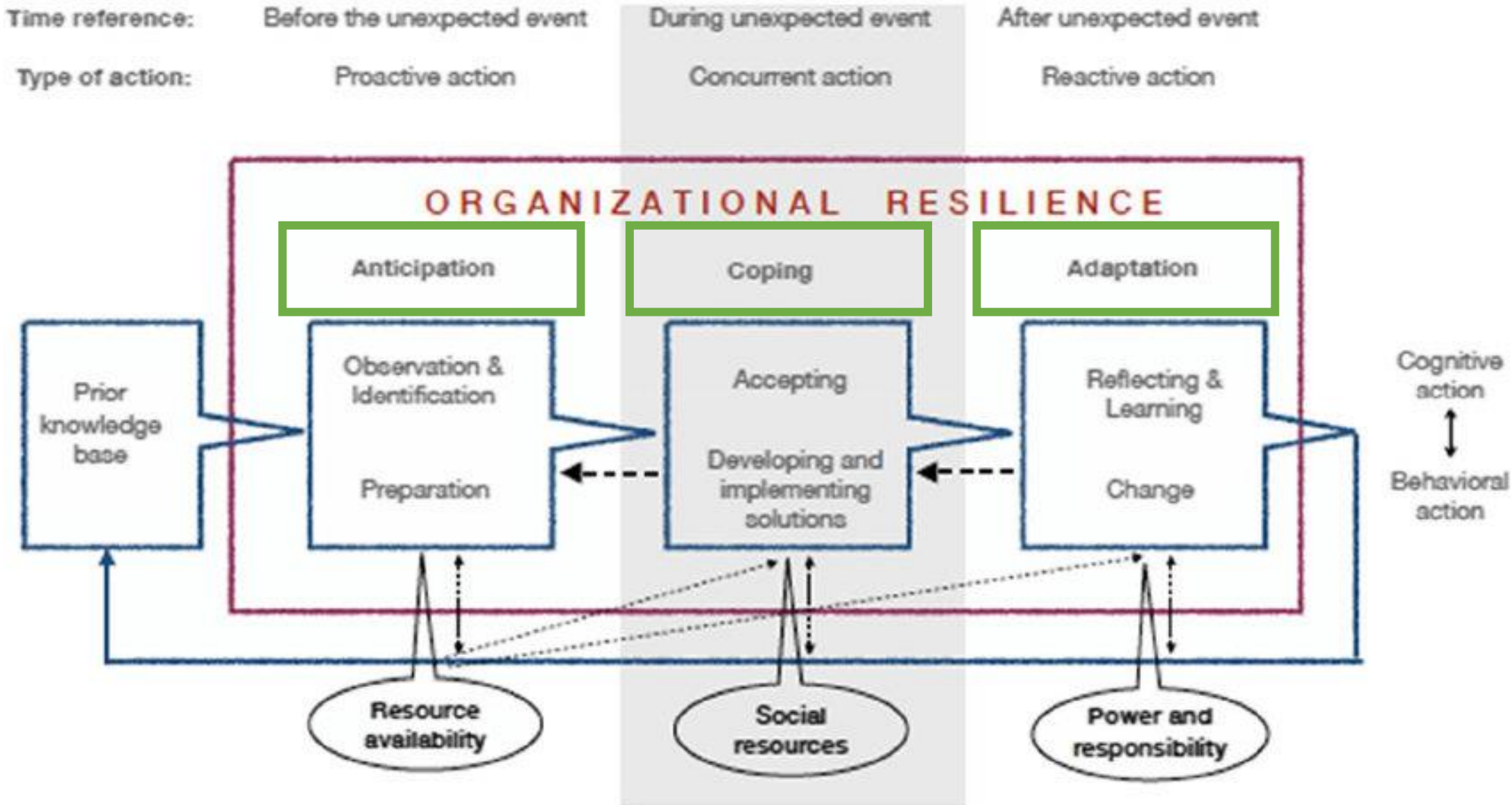
Time reference:
Before the unexpected event
During unexpected event
After unexpected event
Type of action:
Proactive action
Concurrent action
Reactive action
ORGANIZATIONAL RESILIENCE
Anticipation
Coping
Adaptation
Prior knowledge base
Observation & Identification
Preparation
Accepting
Developing and implementing solutions
Reflecting & Learning
Change
Cognitive action
Behavioral action
Resource availability
Social resources
Power and responsibility

“over hoe Vlaanderen zich tegen een volgende ~~pandemie~~ crisis kan wapenen”

- Wijzig de focus van ”pandemie” naar generiek crisisbeheer en naar veerkracht
- Heel wat structuren die gewerkt hebben bij pandemie of nodig waren **kunnen ook bij andere crisissen dienen** als ze generiek worden uitgewerkt
  - Early warning & foresight
  - Community crisis management (lokale overheden en burgers betrekken)
  - Modulair crisisbeheer
  - Veerkrachtige overheden, bedrijven en maatschappij
  - Crisisbeheer
  - Leren na crisissen
  - …

Crisisbeheer

Reflectie op de concrete voorstellen

Gewestelijke fase?

- **Ratio?**
  - Bevoegdheden Vlaanderen raken steeds meer veiligheidsdomeinen (vb brandpreventie, maatschappelijke veiligheid, noodplanning gemeenten, …)
  - Bevoegdheden Vlaanderen worden meer en meer betrokken in relevante risico's (milieu, vervuiling, economie, zorg, onderwijs, buitenlandse handel, …)

Aandachtspunten bij gewestelijke fase

- **Momenteel verschillende breuklijnen zichtbaar**
  - Breuklijn lokaal vs federaal crisisbeheer (Wettelijk kader → KB 2019 vs KB 2003)
  - Afstand lokaal vs federaal crisisbeheer (Andere visie, aanpak)

- **Gewestelijke crisisorganisatie zou aan die problematiek tegemoet kunnen komen**
  - Naadloze transitie tussen verschillende fases nodig
  - Eénvormige methodiek en crisisdoctrine (FEMA-DEMA)
  - Brugfunctie vervullen

Huidige crisiscentrum uitwerken tot volwaardig crisiscentrum

- **Ratio?**
  - Elke organisatie moet zich voorbereiden op schokken op te vangen en er zich snel aan aan te passen.
  - Gewestelijke fase vereist coördinatiemechanisme

Aandachtspunten bij volwaardig crisiscentrum

- **Behoud en verbind met wat beproefd, vertrouwd, en structureel goed is**
  - Lokaal crisisbeheer (subsidiariteit)
  - Rol hulpverleningszones
  - Sterk netwerk van crisisbeheerders
  - Belang van lokale structuren en burgerhulp in crisisbeheer (cf IFRC, UN OCHA, UCPM, …)
  - Opleiding via interuniversitaire opleiding rampenmanagement (PGRM)

- **Crisisbeheer gaat niet enkel over gecentraliseerd strategisch commando!**
  - Gouden driehoek van crisisbeheer integraal opnemen
  - Niet enkel beleidsmatig crisisbeheer beschouwen (zie bvb Vesder)

- **Netwerkorganisatie met modulaire opbouw**
  - Schaalbaarheid noodzakelijk
  - Samenwerking met alle partijen
  - Zowel op vlak van coördinatie als op vlak van middelen

Gouden driehoek Crisisbeheer

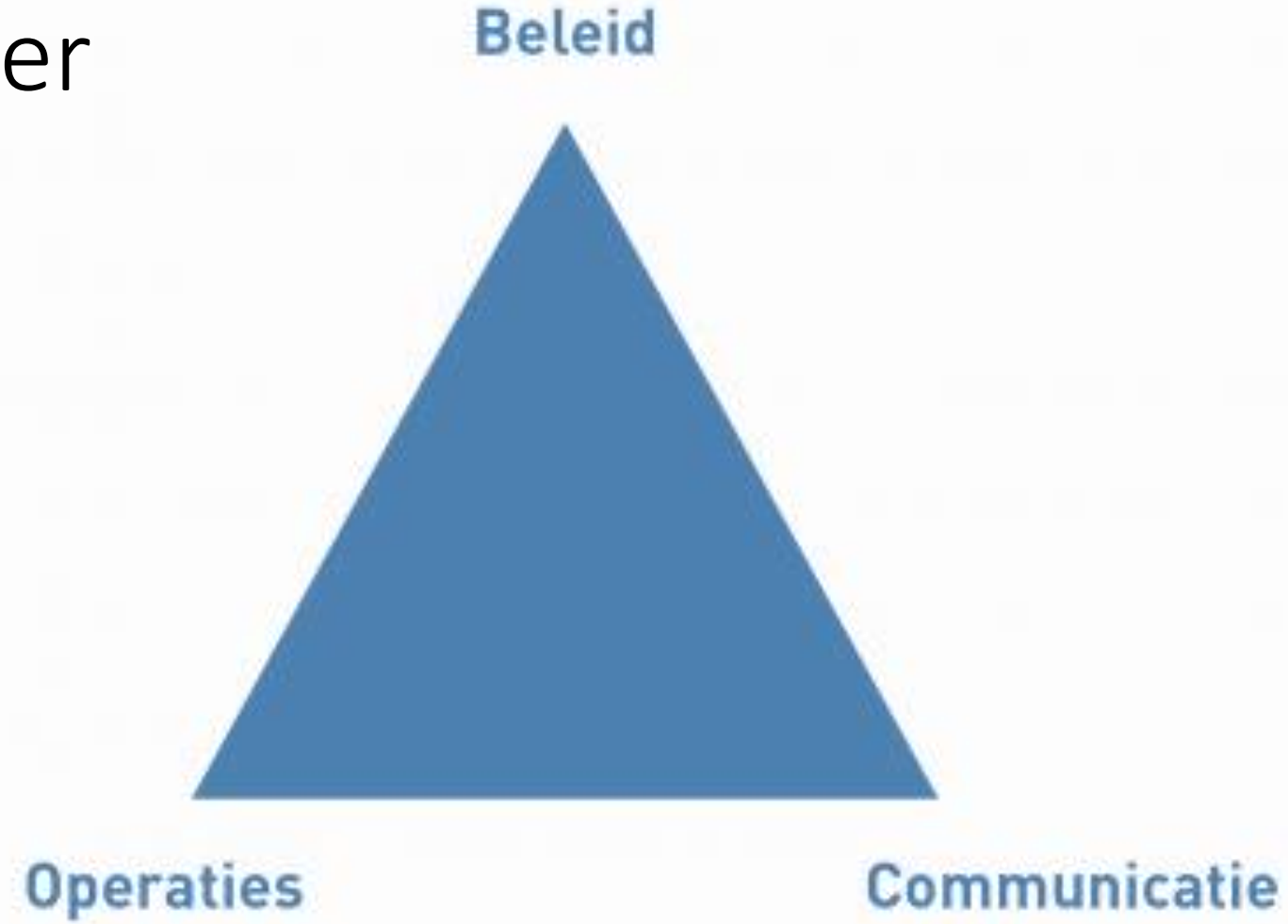

Bronnen:

- Alles is onder controle
- Werkproces crisiscommunicatie

Aandachtspunten bij volwaardig crisiscentrum

- **Behoud en verbind met wat beproefd, vertrouwd, en structureel goed is**
  - Vb Lokaal crisisbeheer
  - Vb Rol hulpverleningszones
  - Vb Sterk netwerk van crisisbeheerders
  - Belang van lokale structuren en burgerhulp in crisisbeheer (cf IFRC, UN OCHA, UCPM, …)

- **Crisisbeheer gaat niet enkel over gecentraliseerd strategisch commando!**
  - Gouden driehoek van crisisbeheer integraal opnemen
  - Niet enkel beleidsmatig crisisbeheer beschouwen (zie bvb Vesder)

- **Netwerkorganisatie met modulaire opbouw**
  - Schaalbaarheid noodzakelijk
  - Samenwerking met alle partijen
  - Zowel op vlak van coördinatie als op vlak van middelen

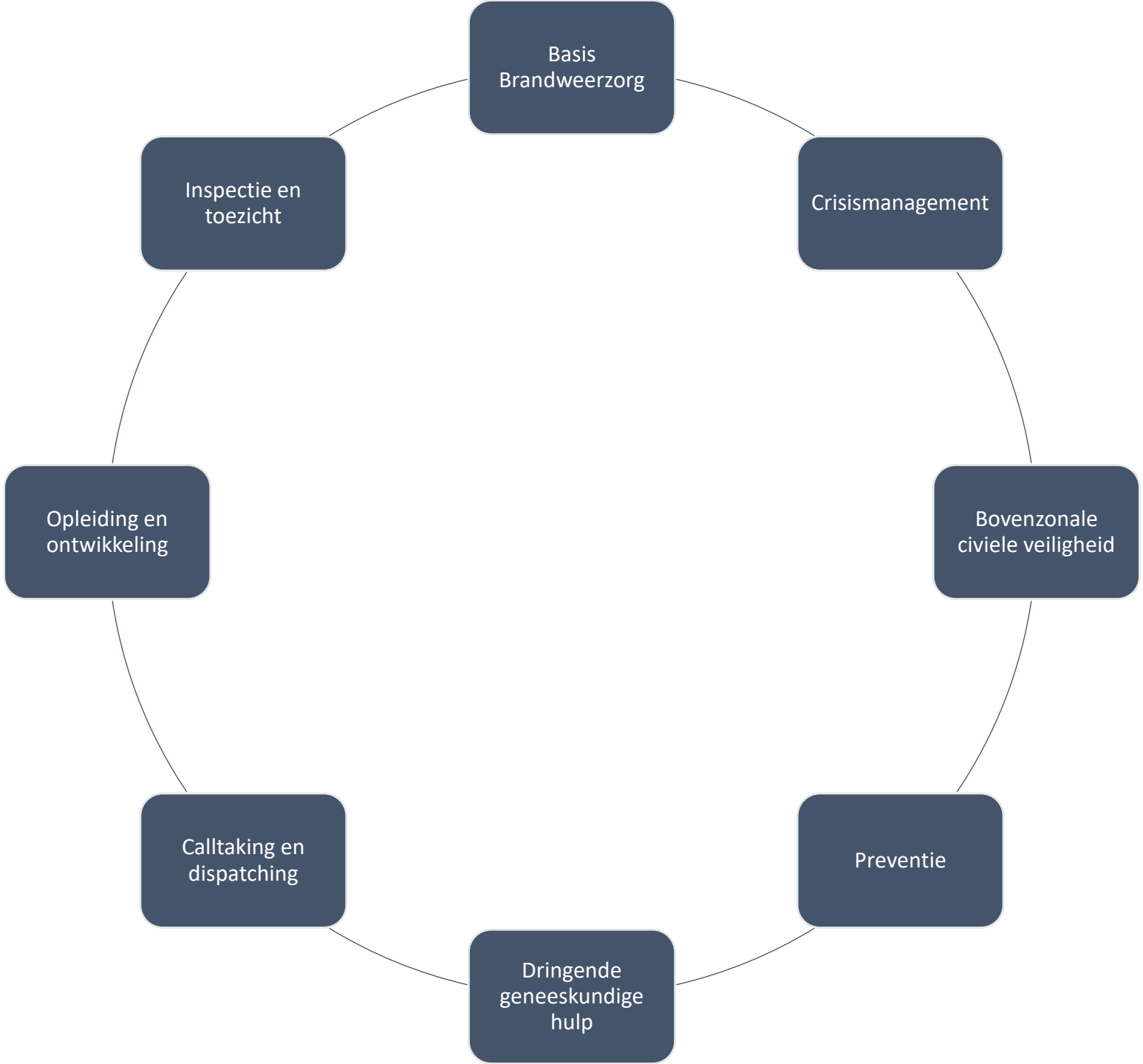
Basis Brandweerzorg
Crisismanagement
Bovenzonale civiele veiligheid
Preventie
Dringende geneeskundige hulp
Calltaking en dispatching
Opleiding en ontwikkeling
Inspectie en toezicht

Conclusies?

- Van pandemiebeheer naar crisisbeheer naar veerkracht
- Ratio voor gewestelijke fase vanuit stijging risico's en meer verbinding met veiligheidsdomein
- Gewestelijke fase zo inrichten dat ze naadloos aansluit bij lokaal crisisbeheer en brugfunctie vervult met federaal niveau
- Vlaams crisiscentrum opzetten als netwerkorganisatie in relatie met bestaande lokale structuren (subsidiariteit)